

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 30.01.2023

§ 41

Oikaisuvaatimus kaupunginhallituksen päätökseen 12.12.2022 § 459

15391/00.00.02.00/2022

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Konserniohjauksen päällikkö, Veli-Pekka Ignatius, 044 7161895

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Timonen Pekka

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää hylätä oikaisuvaatimuksen, koska päätös ei sisällä kiellettyä valtiontukea.

Käsittely

Asian käsittelyn kuluessa jäsen Jorma Ratia ilmoitti olevansa esteellinen. Esteellisyys todettiin hallintolain 28 § 1 momentin 1 kohdan perusteella. Jorma Ratia poistui asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.

II varapuheenjohtaja Mira Nieminen ilmoitti olevansa esteellinen. Esteellisyys todettiin hallintolain 28 § 1 momentin 5 kohdan perusteella. Mira Nieminen poistui asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.

Asian käsittelyn kuluessa I varapuheenjohtaja Kalle Aaltonen esitti, että kaupunginhallitus hyväksyy oikaisuvaatimuksen. Perustelunaan, että päätös on kiellettyä valtionapua.

Esitys raukesi kannattamattomana.

Perusteluosa

Oikaisuvaatimuksen tekijät [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] ja [REDACTED] vaativat, että kaupunginhallitus kumoaa päätöksensä 12.12.2022 § 459. Päätöksessä kaupunginhallitus on päättänyt vahvistaa KOKO Lahti Oy:n omaa pääomaa / tasetta 400.000 eurolla, joka on päätetty merkitä KOKO Lahti Oy:n sijoitetun vapaan oman pääoman rahastotilille. KOKO Lahti Oy on Lahden kaupungin kokonaisuudessaan omistama yhtiö.

Kuntalain mukaan kunnanhallituksen alaisen viranomaisen päätökseen tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen kunnanhallitukselle. Oikaisuvaatimuksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa sekä kunnan jäsen. Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Oikaisuvaatimus voidaan tehdä sekä laillisuus- että tarkoituksenmukaisuusperusteella. Oikaisuvaatimuksen tekijöillä on kunnan jäsenenä oikeus tehdä oikaisuvaatimus ja vaatimus on tehty määräaikana, joten kaupunginhallituksen tulee ottaa asiaan kantaa.

Valittajat esittävät perusteenaan päätöksen kumoamiselle, että päätös sisältää kiellettyä EU-valtiontukea. Valtiontukisääntely koskee myös kuntien viranomaisia. Oikaisuvaatimuksen tekijöiden mukaan KOKO Lahti Oy saisi kaupungin SVOP-rahastosijoituksella sellaista taloudellista etua, jota se ei olisi saanut tavanomaisissa kilpailuolosuhteissa tai tavanomaisilla markkinaehdoilla yksityisiltä rahoituslaitoksilta.

Lahden kaupunki on tehnyt huolellisen ja monipuolisen valtiontukitarkastelun ennen päätöksen tekoa. Tarkastelussa on varmistettu myös se, että esitetty toimenpide on markkinaehtoinen.

Johtopäätöksenä kaupunki toteaa, että toimenpide on markkinaehtojen mukainen eli markkinatoimijat toteuttaisivat samanlaisen toimenpiteen vastaavassa tilanteessa. Toimenpiteessä ei ole kyse valtiontuesta.

Julkisia tukia koskevat periaatteet on määritelty Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 107-109 artikloissa. Ensimmäinen ja keskeisin tarkastelu on, että onko KOKO Lahti Oy:lle myönnetty SVOP-rahastosijoitus valtiontukea. Ollakseen valtiontukea toimenpiteen on täytettävä kaikki seuraavat neljä SEUT 107(1) artiklassa todettua kriteeriä:

1. julkisia varoja kanavoidaan yrityksiin tai muihin taloudellista toimintaa harjoittaviin yksiköihin
2. taloudellinen etu on valikoiva, eli tuki kohdistuu vain tiettyyn yritykseen tai tiettyihin yrityksiin
3. toimenpide vääristää tai uhkaa vääristää kilpailua (kilpailuvaikutuskriteerit)
4. toimenpide vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan (kauppavaikutuskriteerit)

Toimenpiteestä on tehty arvio sen osalta vääristääkö se tai uhkaako se vääristää kilpailua, eli päätöksestä on tehty kilpailuvaikutuskriteeritarkastelu. Tarkastelun johtopäätös oli, että toimenpide ei vääristä eikä uhkaa vääristää kilpailua. Lisäksi päätöksen perusteluosassa todetaan, että toimenpide ei vaikuta jäsenvaltioiden väliseen kauppaan. Näillä perusteilla toimenpiteessä ei ole kyse valtiontuesta.

Euroopan komission antamissa säännöissä, ohjeissa ja päätöksissä sekä EU:n tuomioistuinten oikeuskäytännössä on määritelty tarkemmin, millaiset toimenpiteet ovat valtiontukea. Komission valtiontuen käsitettä koskevan tiedonannon (2016/C 262/01) kohdassa 196 todetaan, että

komissio on useissa päätöksissä katsonut asiaan liittyvien erityisolosuhteiden vuoksi, että toimenpiteellä oli puhtaasti alueellinen vaikutus, eikä se näin ollen vaikuttanut jäsenvaltioiden väliseen kauppaan. Komissio on näissä tapauksissa varmistanut erityisesti, että tuensaaja toimitti tavaroita tai palveluja rajatulle alueelle jäsenvaltiossa eikä todennäköisesti houkutelut asiakkaita muista jäsenvaltioista ja että ei ole ollut mahdollista tietää ennakolta, että toimenpiteen vaikutus rajat ylittävien investointien tai sijoittautumisen edellytyksiin ei olisi pelkästään marginaalinen. Erityisesti tiedonannon kohdassa 197 todetaan, että komissio on katsonut asian erityisolosuhteiden vuoksi, että julkinen tuki ei ollut omiaan vaikuttamaan jäsenvaltioiden väliseen kauppaan. Komission tiedonannossa mainittiin esimerkkejä tällaisista tapauksista. Näitä ovat: a) urheilu- ja vapaa-ajan tilat, jotka palvelevat ensi sijassa paikallisia asukkaita eivätkä todennäköisesti houkuttele asiakkaita tai investointeja muista jäsenvaltioista; b) kulttuuritapahtumat ja taloudellista toimintaa harjoittavat yksiköt, jotka eivät todennäköisesti houkuttele käyttäjiä tai vierailijoita muissa jäsenvaltioissa järjestettävistä samanlaisista tilaisuuksista.

Markkinataloustoimijatestin tarkoituksena on selvittää, onko valtio myöntänyt yritykselle etua, koska se ei ole toiminut markkinataloustoimijan tapaan kyseisessä transaktiossa. Kaupunginhallituksen päätöksessä todetaan liitteenä olleen markkinatoimijatarkastelun pohjalta, että " ...markkinatoimija tekisi vastaavan ratkaisun, mitä nyt ehdotetaan. Ja näin ollen valtioneuvoston tarkastelussa ei löydy esteitä järjestelyn toteuttamiseksi. "

Komission tiedonannossa kohdassa 78 todetaan, että on tutkittava etukäteen niiden tietojen perusteella, jotka olivat saatavilla toimenpiteestä

päätettäessä, onko toimenpide markkinaehtojen mukainen. Itse asiassa järkevästi toimiva markkinataloustoimija arvioisi tavallisesti etukäteen hankkeen strategiaa ja rahoitusnäkyviä. Jälkeenpäin tehdyt taloudelliset arviot eivät riitä osoittamaan, että jäsenvaltion tekemä investointi oli todellisuudessa kannattava.

Tiedonannon kohdassa 79 todetaan, että jos jäsenvaltio väittää, että se toimi markkinataloustoimijana, mutta tästä on epäilyjä, jäsenvaltion on toimitettava todisteita, joista käy ilmi, että päätös kyseisen transaktion toteuttamisesta tehtiin sellaisten taloudellisten arviointien perusteella, jotka samankaltaisissa olosuhteissa rationaalisesti toimiva markkinataloustoimija (jonka ominaisuudet vastaavat kyseisen julkisen elimen ominaisuuksia) olisi tehnyt määrittääkseen transaktion kannattavuuden tai taloudelliset edut.

Lisäksi tiedonannon kohdassa 80 todetaan, että se, onko transaktio markkinaehtojen mukainen, on vahvistettava arvioimalla yleisesti sen vaikutuksia kyseiseen yritykseen tarkastelematta sitä, olisivatko transaktion toteuttamisessa käytetyt keinot markkinataloustoimijoiden käytettävissä. Kaupunginhallituksen päätös pitää sisällään KOKO Lahti Oy:n ennakoidut kassavirtalaskelmat, tuloslaskelmat ja taseet toimenpiteen toteutuessa sekä muita taloustietoja. Kaupunginhallituksen päätöksessä todetaan, että rationaalisesti toimiva markkinatoimija toteuttaisi nyt tehdyt toimenpiteet. Toimenpide olisi markkinatoimijan käytettävissä.

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus

Toimenpiteet

ote: oikaisuvaatimuksen tekijöille prosessiosoitteeseen

ote: KOKO Lahti Oy